

הוראות בטיחות – עבודה עם צמחים מהונדסים

מבוא

ביצוע כל ניסוי בצמחים טרנסגניים או אורגניזמים קשורים לצמחים בדרך כלשהיא במחזור חייהם, כפוף לאישור השירותים להגנת הצומח, לפני ביצוע הניסוי, וזאת על פי התקנות לצמחים מהונדסים שנכנסו לתוקף ב-8 יוני 2005.

כל חוקר שמתעתד לבצע ניסוי עם צמחים טרנסגניים או אורגניזמים קשורים לצמחים (חרקים, פטריות, חיידקים וכו') ברמת המעבדה, חממה והשדה ו/או לייבא חומר צמחי מהונדס חייב לפנות באמצעות ועדת הבטיחות המוסדית (וב"מ), שתעביר את הבקשה לוועדה הראשית לצמחים מהונדסים (ורצ"מ). יש צורך לקבל שני סוגי אישורים: האחד הוא אישור המעבדה לעבודה עם צמחים ואורגניזמים טרנסגניים והשני אישור לביצוע הניסוי. המעבדה ומתקני הגידול בהם מיועדים להתבצע הניסויים חייבים לעבור בדיקה ואישור מראש על ידי מפקח השירותים להגנת הצומח.

הנחיות הבטיחות עבור מעבדה העוסקת בצמחים מהונדסים גנטית דומים לאלו של כלל המעבדות. ככלל, רוב הצמחים המהונדסים אינם מהווים סיכון לאדם, אך יש להקפיד על נהלים שימנעו את התרבות הצמחים מחוץ למעבדה ולאזורי הגידול.

דגשים לעבודה עם צמחים מהונדסים גנטית

- יש להקפיד על קיום רישום מדויק של שם מבצע הניסוי, סוג הניסוי, מספר הפרויקט, שם התא המאחסן (חיידק, צמח או בעל חי), ווקטורים המשמשים לבניית הקונסטרוקט, המחדר, רישום זמן תחילת הניסוי וסיומו. וכן מספר החדר או המעבדה בו נערכים הניסויים.
- יש ללבוש חלוקים המיועדים לעבודה בחדרי הגידול והחממות. חלוקים אלו לא יוצאו מאזורי הגידול.
- אין להשאיר דלתות פתוחות בחדרי הגידול והחלונות צריכים להיות מוגנים ברשתות נגד חרקים.
- אזורי הגידול יהיו נעולים, ודלת הכניסה תהיה כפולה.
- יש לנקות ולחטא את המגשים עליהם הונחו הצמחים בחדרי הגידול.

6) הוצאת צמחים מאזור הגידול תתבצע בשקית או בכלי שאינו שביר.

7) מי הנקז מחדר הגידול יעברו אינאקטיבציה לפני הזרמתם לביוב.

8) העמדת העציצים תיעשה כך שהצמחים אינם בולטים מעבר למגשים, למניעת פיזור זרעים מחוץ למגש.

9) כל פסולת ביולוגית יש לאסוף במכלים מתאימים ולעקרם (באמצעות תנור, אוטוקלאב או כימיקל

מאושר) לפני סילוקם. אם העיקור או הטיהור מתקיימים מחוץ למעבדה יש להקפיד על איסוף

הפסולת הביולוגית במכלים או אמצעים סגורים ומתאימים להעברה מהמעבדה למקום הטיהור או העיקור.

10) בסיום העבודה עם אורגניזמים מהונדסים ולאחר עזיבת שטח המעבדה יש לשטוף את הידיים היטב.